



GUIA PER UTILITZAR UN LLENGUATGE NEUTRE

2021-2022



INTRODUCCIÓ

La nostra societat és binària i classifica a les persones en homes i dones, però hi ha persones que no s'identifiquen amb cap de les dues categories i tenen una identitat de gènere que està fora del binarisme. Aquestes són les persones no binàries.

El binarisme de la societat també es trasllada al llenguatge, i els substantius, els adjectius i els determinants tenen marques de gènere. Algunes paraules són masculines (llit, escriptori...) o femenines (taula, cadira...), i d'altres tenen la flexió dels dos gèneres (noi/noia, fill/filla, treballador/treballadora...).

Com que les persones no binàries no s'identifiquen amb les categories d'home i dona, algunes volen que s'utilitzi un llenguatge neutre per referir-se a elles. Per aquest motiu, s'estan començant a buscar maneres de crear una nova flexió neutra per les paraules. En castellà, s'ha proposat utilitzar una flexió acabada amb la lletra “e”. Per tant, les paraules en masculí acabarien en “o” (todos), les paraules femenines en “a” (todas) i les paraules neutres en “e” (todes). En català, aquesta flexió neutra acabaria amb la lletra “i” (tots, totes, totis).

Aquest tipus de llenguatge encara no està reconegut oficialment per l'Institut d'Estudis Catalans i el seu ús no està normalitzat. És un tema molt debatut en el camp de la lingüística: hi ha persones que hi estan a favor, d'altres que s'hi oposen i n'hi ha que volen buscar formes alternatives, però la llengua evoluciona i s'adapta a les necessitats de la societat, i les persones no binàries mereixen tenir un llenguatge que les reconegui.

INTRODUCCIÓ

Com sé de quina manera m'haig d'adreçar a una persona?

Normalment fem servir els pronoms ell o ella per referir-nos a les persones. Assumim que una persona amb una expressió de gènere femenina és una dona i per tant utilitzarem el pronom “ella” i una persona amb una expressió de gènere masculina és un home i per tant farem servir el pronom “ell”. En realitat, no hauríem d'assumir la identitat de gènere d'una persona ni els pronoms que utilitza basant-nos en el seu aspecte físic i la seva expressió de gènere.

Per tant, el primer que s'ha de fer quan s'ha de tractar amb una persona nova és demanar-li quins pronoms (ell/ella/elli) vol que fem servir per dirigir-nos o referir-nos a ella i si vol que utilitzem un llenguatge masculí, femení o neutre.

No totes les persones no binàries són iguals. Algunes utilitzen pronoms masculins, altres femenins i altres neutres. També hi ha persones que se senten còmodes amb qualsevol pronom. Els pronoms no sempre es corresponen amb la identitat de gènere. Per exemple, que una persona faci servir pronoms femenins no vol dir que sigui una dona.

RECOMANACIONS

Llenguatge no binari indirecte

Consisteix en eliminar les marques de gènere del text o de la conversa. Es pot fer de dues maneres:

Escollint paraules que no tinguin flexió de gènere (persona, infant, feliç, intel·ligent, amable, prudent...)

- És molt llesta → És molt intel·ligent
- És un noi molt treballador → És una persona molt treballadora

Modificant les frases i utilitzant estructures alternatives que comuniquin el mateix missatge però no tinguin marques de gènere. Per exemple, es pot preguntar “ja t’has inscrit?” en comptes de “ja estàs inscrit/inscrita?”.

- Està cansada → S’ha cansat
- Estàs registrat en aquest portal? → T’has registrat en aquest portal?

RECOMANACIONS

Llenguatge no binari directe

En català, consisteix en fer servir la “i” com a vocal per crear una flexió neutra. La flexió masculina sovint no acaba amb cap vocal, la flexió femenina normalment acaba amb la lletra “a”, i la flexió neutre acabaria amb la lletra “i”. En plural, la flexió neutra acabaria en “is”:

MASCULÍ	FEMENÍ	NEUTRE
Treballador	Treballadora	Treballadori
Client	Clienta	Clienti
Professors	Professores	Professoris
Directors	Directores	Directoris

En el cas dels articles i els pronoms:

MASCULÍ	FEMENÍ	NEUTRE
El	La	Li
Els	Les	Lis
Ell	Ella	Elli
Ells	Elles	Ellis
Un	Una	Uni
Uns	Unes	Unis

RECOMANACIONS

Exemples de llenguatge no binari directe

- Elli treballa de cambreri.
- Lis treballadoris estan disposadis a aprendre.
- Li mevi companyi és molt responsable.
- Li Noah és uni clientí des de fa molts anys.

Hi ha d'haver una concordança de gènere entre determinants, noms i adjectius:

- La meva amigui és llesti. ✗
- Li mevi amigui és llesti. ✓
- Elli és introvertida ✗
- Elli és introvertidi ✓
- Ell és generosi ✗
- Elli és generosi ✓

CONSIDERACIONS FINALS

El llenguatge neutre és molt nou i encara està en construcció. Per tant, no és perfecte i no sempre funciona adequadament. Per exemple, utilitzar “li” com a substitut dels articles “el” i “la” no sempre funciona perquè es pot confondre amb el pronom feble. A més, algunes paraules amb marques de gènere acaben amb la lletra “i”, com és el cas d’empresari, i no es podria fer la flexió neutra amb aquesta vocal. Per tant, aquest llenguatge es troba en constant evolució i poden anar sorgint propostes noves. El més important és tenir la ment oberta i estar disposat a aprendre.

És difícil fer canvis a la llengua i encara necessitem molt temps per adaptar-nos i normalitzar l’ús de la flexió neutra. És normal equivocar-se perquè no estem acostumats a parlar amb un llenguatge neutre i és veritat que pot semblar estrany i difícil d’aplicar, però hauríem de fer un esforç perquè totes les persones mereixen ser tractades d’acord amb la seva identitat de gènere i sentir-se còmodes amb el llenguatge que s’utilitza per dirigir-se a elles.

EXERCICI



Com faries aquestes preguntes utilitzant un llenguatge neutre?

En què estàs especialitzada?

Estàs interessada en fer tallers pels alumnes?

Estàs disposada a treballar en el torn de nit?

Estàs inscrita com a demandant d'ocupació?

Estàs empadronada a Manresa?

RESPOSTES

Opció 1 (llenguatge no binari indirecte):

En què t'has especialitzat? / Quina és la teva especialització?

Tens interès en fer tallers per l'alumnat? / T'interessaria fer tallers per l'alumnat?

Estàs en disposició de treballar en el torn de nit? / Treballaries en el torn de nit?

T'has inscrit com a demandant d'ocupació?

Tens empadronament a Manresa?

Opció 2 (llenguatge no binari directe):

En què estàs especialitzadi?

Estàs interessadi en fer tallers per lis alumnis?

Estàs disposadi a treballar en el torn de nit?

Estàs inscrit com a demandant d'ocupació?

Estàs empadronadi a Manresa?

PER SABER-NE MÉS..

Si voleu més informació o teniu algun dubte us podeu dirigir al SAI o al SIAD:

Servei d'Atenció Integral LGBTI (SAI)

C/ de la Canal, 6, 1r pis

08241 Manresa

Tel. 93 875 23 10

sai@ajmanresa.cat

Servei d'Informació i Atenció a les Dones

Montserrat Roig (SIAD)

C/ de la Canal, 6, 1r pis

08241 Manresa

Tel. 93 875 23 10

siad@ajmanresa.cat